ו גאסור ליתן ע"ג בטנו כלי שיש בו מים חמין (יט) ואפילו (ז) בחול מפני הסכנה * שפעמים שהם רותחים (אבל *(כ) מותר להחם בגד וליתנו על בטנו) (טור): ז (כא) סהרוחץ בנהר צריך שינגב גופו יפה (כב) כשעולה מהנהר מפני שלא ישארו המים עליו ויטלטלם ד"א בכרמלית עלפי שהעולה מן הרחיצה יש רבוי מים על גופו אבל ההולך ברה"ר ומטר סוחף על ראשו ועל לבושו (כג). לא הקפידו בו: ח * (כד) פאדם מותר לטבול (ח) מטומאתו בשבת: ט צמותר

ברא"ש והמרדכי
ג שם בברייתא
ס שם קמ"א מימרא
דרב יוסף ע ברא"ש
שם פ כולה ע"ז
משנה וכבי"ם צ שבת
ק' וכר' נחמיה

באר היטב

(ז) בחול. ובשבת אסור שמא ישפכו עליו ונמצא רוחץ בשבת רש"י ור"ן. וצ"ל דמיירי בחמין שהוחמו מע"ש בשבת להכי אפילו אינו רוחץ כל גופו אסור כמ"ש ס"ה מ"א ועיין יד אהרן: (ח) מטומאתו.

ביו"ד סי' קצ"ז דאשה אסורה לטבול בליל שבת אם היתה יכולה לטבול קודם לכן וכ"י ביו"ד סי' קצ"ט אוסר לטבול בשבת משום סחיטת שער ועכשיו נתפשט המנהג להתיר בכל ענין. ומותר לטבול

באור הלכה

נראה שיש ליזהר: * שפעמים שהם רותחין. עיין בסמ"ג דמשמע דאפילו הם עתה פושרים בעלמא שאין היד סולדת בהם ג"כ אסור וכן משמע קצת במ"א מדכתב בחמין שהוחמו מע"ש ולא ידענא מנ"ל דהא אמרינן בגמרא ס"ד יד סולדת אמר רחבה א"ר כל שכריסו של תינוק נכוית בו והנה ידוע שכריסו של גדול אין נכוה במהרה כשל תינוק וע"כ מסתברא דאסרינן הכא אפילו אם רק שהיד סולדת כאן לכד מפני שלפעמים יוכל להתרמות שיהי' רותח כ"כ עד שבטנו של גדול יוכל להכוות אבל לא בפושרים גמורים: * מותר להחם בגד. עיין במ"ב שכלי מותר לכו"ע עיין ברש"י שם ורא"ש מברייתא דלא נקט קומקומוס חם: * אדם מותר וכו'. עיין במ"א שהביא בשם מהרי"ל ותה"ד להחמיר בזה ובסוף דבריו סיים ומ"מ נראה דמותר לטבול לקריו כיון דמדרבנן הוא ור"ל דאמרינן בביצה י"ח נטמא בולד הטומאה מטבילין אותו ביו"ט והטעם משום כיון דחיוב הטבילה הוא רק מדרבנן לא מחזי כמתקן ולרווחא דמילתא כתב כן דהיום בטלו לטבילותא לגמרי וכנ"ל בסימן פ"ח וכ"כ בצוואת תמיד [ואפשר דכונת המ"א אפילו לדעת המחמירים שסוברים דלא בטלו לתפלה] וקשה דלא דמי כלל דהתם שנטמא בולד הטומאה מן התורה אינו טמא כלל משא"כ בזה דטמא מן התורה וע"י הטבילה נטהר זה גופא מחזי כמתקן. ותדע דמשמע בביצה י"ז ע"ב במשנה מדסתמא בסתמא דאיירי בכל הטומאות כגון טומאת שרץ וזבין וכה"ג דלדידהו לא אסרו כלל לקרות בתורה וכנ"ל בסימן פ"ח ואפ"ה משמע שם בביצה י"ח בגמרא דאי לאו משום דנראה כמיקר היה אדם אסור להטביל עצמו בשבת משום דנראה כמתקן וע"כ משום דנטהר מטומאה וזה גופא הוא התיקון וא"כ בטומאת קרי דהוא אב הטומאה נמי [הג"ה ואפשר לומר דס"ל דזהו דוקא בדורות הראשונים שהיה נוהג אצלם טומאה וטהרה ע"כ חשיב תיקון ע"י הטבילה לכל הטמאים שיהיו יכולין להשתמש בטהרות ע"י הטבילה משא"כ בהיום שטומאה וטהרה אינו נוהג ותיקון מלך לימוד התורה אינו דאפילו בלי טבילה ג"כ מותר וכנ"ל ולכך באשה נדה שע"י הטבילה מותרת לבעלה ע"כ מחזי כמתקן בזמנינו דלא נראה כמיקר. ואין להקשות דא"כ כלים טמאים גמורים מן התורה ג"כ יהא מותר לטבול בהיום ובשו"ע פסק לעיל בסימן רס"ח ס"ח דאין מטבילין את הכלים והכלים טמאים קאי כדמשמע בפירוש רש"י וכ"כ הרע"ב בפי' המשנה [וגם דבכלים חדשים דעת המחבר נוטה יותר לדעת המתירין אפילו בשבת גופא וכ"ש בין השמשות וכדמשמע בסימן שכ"ג ס"ז] דהם שאני דהוא דבר שבמנין וצריך מנין אחר להתירו וע"כ אף דנתבטל הטעם לא נתבטלה הגזירה שגזרו על טבילת כלים משא"כ על טבילת אדם לא גזרי או כלל משום דנראה כמיקר ונהי דהיום שאנו מונעין עצמנו מרחיצה לא נראה כמיקר וניכר שהוא לשם טבילה מ"מ הלא לא נראה ג"כ כמתקן ע"י הטבילה כהיום שאינו נוהג טומאה וטהרה ע"כ הג"ה]. שוב מצאתי בביאור הגר"א שכתב וז"ל אדם וכו' עיין במ"א והעיקר כמ"ש ב"י בשם כל בו ותה"ד שאוסרים וכ"כ המ"א בסימן קכ"ח ס"ק פ' ע"ש עכ"ל ונ"ל דכונתו הוא למה שכתבנו והוא דחולק על המ"א שכתב דמותר לטבול לקריו וזהו שכתב עיין במ"א ר"ל דכתב דלטבילת קרי מותר לכו"ע ובאמת אינו כן והעיקר כמש"כ הב"י וכו' ור"ל דלפי הטעם שכתב התה"ד דבזמנינו. כיון דנהגו להחמיר בתחלה מחזי כמתקן ע"י הטבילה שוב אין לחלק בין טומאת קרי לשאר טומאות כיון דסוף סוף נטהר ע"י הטבילה מחזי כמתקן וזהו שסיים הגר"א ע"ז וכ"כ המ"א בסימן קכ"ח ס"ק פ' ע"ש ר"ל דכתב שם בהדיא דלכך לא נהגו הכהנים ביו"ט לזקוק לנשותיהן כדי שיהיו יכולין למחר לישא כפיהם בטהרה משום דלא נהגו לטבול ביו"ט ע"ש הרי דאפילו לטבילת קרי אין לטבול ומ"מ קשה לי דברי המ"א דהם דהלא איירי שם בנטמא ביו"ט גופא

משנה ברורה

(יט) ואפילו בחול. וכ"ש דאסור בשבת (ט) שמא ישפכו עליו ונמצא כרוחץ בשבת כ"כ רש"י והר"ן ולפ"ז אם החמין בכלי סגור [שקורין וואררס פלאש] שרי אבל לפירוש התוספות דהטעם משום דמינכר שהוא לרפואה וגזירה משום שחיקת סמנים גם בזה אסור [קרבן נתנאל] ולצורך גדול יש להקל: (כ) מותר להחם בגד. וה"ה להחם כלי בשבת דמותר אף לפירוש התוספות הנ"ל דלא מינכר כ"כ שהוא לרפואה: (כא) הרוחץ בנהר וכו'. כתבו הפוסקים דנהגו שלא לרחוץ כלל בנהר או במקוה דמצוי לבוא לידי סחיטת שער ועוד כמה טעמים עיין במ"א ולענין טבילה עיין לקמיה מיהו ידיו ורגליו מותר לרחוץ בנהר כשמנגב קודם שילך ד"א [א"ר]: (כב) כשעולה וכו'. ר"ל תיכף (י) כשעולה סמוך לנהר ינגב נפשיה ולא ילך כלל בהמים שעליו דלמא ישכח וילך בהם ד"א וא"כ משמע מזה דמלבושיו שפושטן קודם שיורד לנהר צריך שיניחם סמוך לנהר וכ"ש המטפחת שמטפח גופו בו כדי שלא ילך בהמים שעליו ועיין בפמ"ג דה"ה בנהר גופא כשעולה ממקום עמוק וחצי גופו הוא חוץ למים צריך ליזהר שלא ילך כך ד"א שהנהר הוא כרמלית ונמצא שנושא ד"א בכרמלית ולפ"ז כשיורד לטבול בנהר ובתחלתו המים נמוכין סמוך לקרקע צריך ליזהר שלא ילך ד"א רחוק משפתו שבחזרתו ישא המים עליו ד"א: (כג) לא הקפידו בו. ר"ל לפי שהם מועטים (יא) ואין מצוי בהם שיעור הוצאת המים שיתחייב בהן לא גזרו בזה שהוא שלא כדרך הוצאה ועיין בביאור הגר"א דלפירוש התוספות משמע דאפילו ריבוי המים נבלע בלבושו ג"כ מותר לילך בהן ועיין בט"ז הטעם: (כד) אדם וכו'. ר"ל אע"ג דכלי אסור להטבילו ולטהרו מטומאתו בשבת ויו"ט מפני שנראה כמתקן הכלי עי"ז (יב) אדם שאני מפני שהוא נראה כמיקר עצמו במים ואפילו אם העת קר וגם המים סרוחים שאין דרך לרחוץ בהם מ"מ לפעמים כשאדם בא מן הדרך ומלוכלך בטיט וצואה הדרך לרחוץ אף באלו וע"כ מותר (יג) אפי' היה יכול לטבול קודם השבת. ונוהגות הנשים שאינן טובלות שלא בזמנן בשבת (יד) וכתבו הפוסקים דיפה נהגו משום דכיון דסוף סוף המנהג בזמננו לאסור בשבת לרחוץ כל הגוף אפילו

שער הציון

אין איסור ומפשטות לשון הגר"א משמע דטעם הרמב"ם משום דלא היה על הפסר שם איסור לכך ס"ל דהוא כחמין שהוחמו בע"ש דגם שם לא היה על עצם החימום איסור ולא גזרו רק על כל גופו ולפ"ז במים שהופשרו בשבת [היינו שלא היה יד סולדת בהן] אין איסור לדעת הרמב"ם רק רחיצת כל גופו: (ט) ומיירי בחמין שהוחמו מע"ש [היינו שאין היס"ב] בשבת ולהכי אף אבר אחד אסור כנ"ל: (י) כן משמע בגמרא לפי גירסת הרי"ף והרא"ש ולפי גירסתנו בגמרא משמע דאין לו לעלות כלל מהנהר קודם שינגב עצמו: (יא) סמ"ג בביאור דברי הב"י: (יב) גמרא: (יג) כן מוכח בגמרא: (יד) תה"ד וש"פ: